

BETÉTI TÁRSASÁG ALAPÍTÁSA

Betéti társaság

A tagok személyes együttműködését alapozza meg a társasági szerződés. A betéti társaságok általában alacsony tőkével és kisebb taglétszámmal működő, a szó szoros értelmében vett kisvállalkozások, ahol igen fontos a tagok között az egyetértés, a kölcsönös bizalom.

A betéti társaság (bt.) létesítésére irányuló társasági szerződés megkötésével a társaság tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy a társaság gazdasági tevékenységének céljára a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek, továbbá legalább az egyik tag (a továbbiakban: beltág) vállalja, hogy a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért a többi beltaggal egyetemlegesen köteles helytállni, míg legalább egy másik tag (a továbbiakban: kültag) a társasági kötelezettségeikért - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem tartozik helytállási kötelezettséggel. § A betéti társaság elnevezést - vagy annak "bt." rövidítését - a társaság cégnevében fel kell tüntetni.

Bt. alapítása

Gazdasági társaságot általában bármely külföldi és belföldi természetes és jogi személy, illetve gazdasági társaság alapíthat.

A betéti társaság esetében azonban - éppen a korlátlan tagi felelősség miatt - vannak bizonyos korlátozások, illetve kizáró rendelkezések.

Ezek a következők:

- Természetes személy egyidejűleg egy gazdasági társaságban lehet a társaság korlátlanul felelős tagja.
- Betéti társaság nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja, azaz nem lehet másik betéti társaságban beltág.
- Kiskorú személy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja nem lehet.

A betéti társaság alapítása a gazdasági társaságok alapításának általános szabályai szerint történik: az alapítási folyamat első mozzanata a társasági szerződés megkötése.

A betéti társaság esetén a társasági szerződés a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) mellékletét képező szerződésminta megfelelő kitöltésével is elkészíthető. Ez esetben a társasági szerződés tartalmát kizárólag a kitöltött szerződésmintában foglalt rendelkezések alkotják.

A létesítő okiratot közjegyzői okiratba vagy ügyvéd, illetve valamelyik alapító jogtanácsosa által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

A bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje - ha törvény kivételt nem tesz - a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított 30 nap. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje az engedély kézhezvételétől számított 15 nap. A cégbíróság 50 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtja azt, aki a bejegyzési kérelem előterjesztésének kötelezettségét késedelmesen teljesíti.

Gazdasági társaság alapítását a létesítő okirat közjegyzői okiratba foglalásától vagy ügyvédi vagy jogtanácsosi ellenjegyzésétől számított harminc napon belül be kell jelenteni a nyilvántartó bíróságnak.

A sikeres alapítási folyamat a cégbírósági bejegyzéssel és ennek közzétételével zárul. A cégeljárásban kötelező a jogi képviselőt.

A tagok vagyoni hozzájárulásai

A betéti társaságnak (bt.) fogalmi eleme a társasági vagyon, amelynek tulajdonosa maga a társaság. Ez a társasági vagyon az alapításkor, a valamennyi tag által kötelezően teljesítendő vagyoni hozzájárulásokból tevődik össze. Alapítója vagy tagja a társaság alapításakor vagy a tagsági jogok keletkezésének más eseteiben köteles a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesíteni és a teljesített hozzájárulást nem követelheti vissza.

A tagok vagyoni hozzájárulása pénzbeli hozzájárulásból, illetve a tagok által a társaság javára szolgáltatott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásból állhat.

A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás bármilyen vagyoni értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotáshoz fűződő vagy egyéb vagyoni értékű jog - ideértve

az adós által elismert vagy jogerős bírósági határozaton alapuló követelést is - lehet.

A tag munkavégzésre, személyes közreműködésre, illetve szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalását nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként figyelembe venni nem lehet.

Nincs törvényi előírás arra, mikor kell a vagyoni hozzájárulást rendelkezésre bocsátani, így erről a tagok szabadon állapodhatnak meg.

A társasági szerződésben azonban erről mindenképpen rendelkezni kell, mert a vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátása idejének a meghatározása kötelező minimális szerződési tartalom.

A nyereség felosztása és a veszteség viselése

A társaság nyeresége a tagokat vagyoni hozzájárulásuk arányában illeti meg, és a veszteséget is ilyen arányban kell viselniük.

A társaság a tag részére tárgyévi adózott eredménye, illetve szabad eredménytartaléka terhére teljesíthet kifizetést vagy más vagyoni szolgáltatást.

Semmis a létesítő okirat azon rendelkezése, amely valamely tagot a nyereségből vagy a veszteség viseléséből teljesen kizár.

Személyes közreműködés

A betéti társaságokra jellemző, hogy a tagok személyes közreműködéssel is részt vesznek a társaság tevékenységében, ez az úgynevezett személyes közreműködés egyben törvény által előírt kötelezettség.

A tagot személyes közreműködéséért - a társasági szerződés rendelkezése vagy a többi taggal való külön megállapodás alapján - díjazás illetheti meg.

Tagok gyűlése

A betéti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése, amelynek tevékenységében való részvétel lehetőségét valamennyi tag számára biztosítani kell.

A tagok gyűlése határoz a társaság mindazon ügyében, amelyet törvény vagy a társasági szerződés a társaság legfőbb szervének a hatáskörébe utal. A tagok gyűlése legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott

határozattal bármely kérdés eldöntését a saját hatáskörébe vonhatja.

A tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdésekben a tagok ülés tartása nélkül írásbeli vagy más bizonyítható módon történő szavazás útján is határozhatnak, kivéve, ha bármely tag az ülés megtartását igényli.

A társasági szerződés az ülés tartása nélküli határozathozatal lehetőségét kizárhatja.

A határozathozatal során valamennyi tagnak azonos mértékű szavazata van. A társasági szerződés ettől eltérően rendelkezhet, de legalább egy szavazat minden tagot megillet.

Főszabályként a tagok gyűlése a leadható összes szavazatszámhoz viszonyított szótöbbséggel hozza meg határozatát. A társasági szerződés ettől eltérő rendelkezése semmis.

A határozathozatal szótöbbséggel történik, kivéve a vezető tisztségviselők visszahívása esetében, mert ott legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozat szükséges.

Valamennyi tag egyhangú szavazatával meghozott határozat kell:

- a társasági szerződés módosításához (kivéve ha a cégnévben, székhelyben, telephelyben, fióktelepben történik változás, mert ahhoz elegendő egyszerű szótöbbség), valamint
- a társaság átalakulásának, egyesülésének, szétválásának és jogutód nélküli megszűnésének az elhatározásához.

Ügyvezetés, képviselet

Az ügyvezetés körébe tartozik minden, a társaság szokásos üzleti tevékenységébe tartozó kérdés eldöntése, ha csak azt a törvény, vagy társasági szerződés nem utalja a társaság legfőbb szervének a hatáskörébe. A társasági döntéseknek tehát két csoportja van: vannak olyan kérdések, amelyekről csak a tagok összessége dönthet, míg minden más kérdésről az ügyvezetés körében lehet határozni.

Ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik, a társaság ügyvezetésére mindegyik tag időbeli korlátozás nélkül jogosult. A társasági szerződésben a tagok az ügyvezetéssel egy vagy több tagot is megbízhatnak; ebben az esetben a többi tag ügyvezetésre nem jogosult.

Az ügyvezetés körébe tartozik mindazon kérdések eldöntése, amelyekről nem a tagok gyűlése jogosult határozni.

Az ügyvezetésre jogosult tagok mindegyike önállóan járhat el. Az ügyvezetésre jogosult tag a másik ilyen tag tervezett vagy már megtett intézkedése ellen tiltakozhat. Ebben az esetben a tagok gyűlése jogosult az intézkedés felülbírálatára.

A még meg nem tett intézkedés - a halaszthatatlan intézkedés kivételével - mindaddig nem tehető meg, amíg arról a tagok gyűlése nem határoz.

A társasági szerződés úgy is rendelkezhet, hogy több ügyvezetésre jogosult tag csak együttesen járhat el.

Egyetértés hiányában bármelyikük jogosult az adott kérdésben a tagok gyűlésének a döntését kérni.

A halaszthatatlan intézkedéseket azonban az ügyvezetésre jogosult tagok önállóan is megtehetik. Az ilyen intézkedésről a többi ügyvezetésre jogosult tagot haladéktalanul tájékoztatni kell.

A társaság törvényes képviselői az ügyvezetésre jogosult tagok, akik a társasági szerződésben foglaltaknak megfelelően gyakorolják a cégjegyzési jogukat.

Betéti társaság esetén ügyvezetésre főszabályként a beltag jogosult. A kültag a társaság ügyvezetésére kizárólag akkor jogosult, ha a társaságnak nem maradt vezető tisztségviselője, a társasági szerződés módosításáig vagy a szerződés módosításának hiányában a jogutód nélküli megszűnésig vagy a felszámoló kirendeléséig az a tag minősül vezető tisztségviselőnek, aki megfelel a vezető tisztségviselőkre vonatkozó törvényi előírásoknak. Ebben az esetben a társaság vezető tisztségviselője kültag is lehet. Ha a társaságnak nem maradt ilyen tagja, a társaság részére a nyilvántartó bíróság felügyelőbiztost rendel ki.

A tagok gyűlése tevékenységében a kültag is részt vesz.

A társaság és a tagok felelőssége

A társaság kötelezettségeiért elsősorban a társaság felel vagyonával. A társasági vagyont éppen azért kötelező létrehozni, hogy megfelelő alapot teremtsen a társaság működéséhez, hogy a társaság kötelezettségeinek fedezetéül szolgáljon.

Amennyiben a társasági vagyon a követelést nem fedezi, a társaság kötelezettségeiért a bt. beltagjai saját vagyonukkal korlátlanul és egyetemlegesen felelnek.

A bt. beltagjainak felelőssége tehát csak mögöttes, vagyis csak akkor áll be, ha a társasági vagyon nem volt elegendő a követelés kielégítésére.

Ha viszont sor kerül a bt. beltagok helytállására is, akkor felelőségük korlátlan, vagyis a teljes magánvagyonukra is kiterjedő és egyetemleges, vagyis bármelyikükkel szemben az egész követelés érvényesíthető.

A betéti társaság kültagja csak a társasági szerződésben vállalt vagyoni betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban nem felel. Ha tehát a kültag betétjét a társasági tartozások felemésztik, őt sem újabb befizetésre, sem a társasági tartozások kiegyenlítésére nem lehet kötelezni.

A törvény szerint a társaságba újonnan belépő bt. beltag is a többi taggal azonos módon, tehát korlátlanul és egyetemlegesen lesz felelős a belépése előtt keletkezett társasági kötelezettségekért, azonban a társasági szerződés ettől eltérően is rendelkezhet.

A társaságtól megváló tag a tagsági jogviszonya megszűnésétől számított öt évig ugyanúgy felel a társaságnak harmadik személlyel szemben fennálló, a tagsági jogviszonya megszűnése előtt keletkezett tartozásáért, mint ahogy a tagsági jogviszonya fennállta alatt felelt.

Az a kültag, aki korábban a társaság beltagja volt, a beltagi minősége megszűnésétől számított öt éves jogvesztő határidőn belül felel a társaság harmadik személlyel szemben fennálló olyan tartozásáért, amely e változás előtt keletkezett.

Bt. megszűnése

A betéti társaság (bt.) jogutódlással (átalakulás) vagy jogutód nélkül szűnik meg.

A társaság jogutód nélküli, valamint jogutódlással (átalakulással) történő megszűnésének az elhatározásához a tagok gyűlésének, tehát a társaság valamennyi tagjának az egyhangú határozata szükséges.

Mivel a társaság valamennyi tag konszenzusával jött létre, nyilvánvaló hogy nemcsak az így megkötött társasági szerződés módosítása, hanem a társaság megszüntetésének az elhatározása is csak a tagok egyhangú döntésén alapulhat.